

DATOS IDENTIFICATIVOS

Educación ambiental para o desenvolvemento sostible

Materia	Educación ambiental para o desenvolvemento sostible			
Código	O05G130V01906			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Vázquez Dorrio, Angel Manuel			
Profesorado	Vázquez Dorrio, Angel Manuel			
Correo-e	amdorrio@uvigo.es			
Web				
Descrición	Formación inicial dos futuros educadores sociais en educación ambiental para o desenvolvemento sostible xeral			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais
B3	Intervir como mediador social, cultural e educativo
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
B5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos
B6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos
C1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
C2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas
C3	Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)
C4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos
C5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa
C6	Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional
C7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas

C8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)
C9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar
C10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)
C11	Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre
C12	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento
C13	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural
C14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás
C15	Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral
C16	Elaborar e interpretar informes técnicos, de investigación e avaliación sobre accións, procesos e resultados socioeducativos
C17	Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural
C18	Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía
C19	Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades
C20	Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socioeducativas
D2	Planificación e organización
D3	Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega
D4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional
D5	Xestión da información
D6	Resolución de problemas e toma de decisións
D7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación
D8	Capacidade crítica e autocrítica
D9	Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos
D10	Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade
D11	Habilidades interpersoais
D12	Compromiso ético
D13	Autonomía na aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
1. Capacidade de autoanálise crítico dos seus preconceptos, valores e hábitos en relación ao medio e á crise ambiental.	A1 A2 A4 A5	B2	C1 C3 C4	D3 D5 D6 D8 D10 D12
2. Capacidade de aplicar no seu desenvolvemento profesional unha visión complexa, dinámica e integrada dos elementos e procesos, biofísicos, socioculturais e económicos, que é preciso ter en conta para a construción dunha sociedade sustentable.	A2 A3 A4	B1 B2 B3	C1 C3 C19	D2 D5 D8 D12
3. Contribuír a desenvolver nos alumnos de Educación social as capacidades que lles permitan coñecer e valorar a contorna natural, así como as súas posibilidades de acción e de coidado.	A1	B1 B2		D5 D6 D8 D9 D12
3. Recoñecer e aplicar a Educación Ambiental como unha ferramenta social e comunitaria para o cultivo da cultura da sustentabilidade.	A1 A2	B1 B3 B4	C4 C5 C6 C8	D3 D8 D12 D13
5. Identificar os roles e os ámbitos profesionais específicos no campo da Educación Social orientados ao logro da sustentabilidade.	A2 A5	B2 B3 B4 B5 B6	C2 C6 C7 C8	

6. Coñecer técnicas, experiencias, recursos e infraestruturas para traballar a Educación Ambiental no ámbito non formal.	A4	B1	C5	D5
	A5	B4	C17	D6
		B6	C18	D7
				D9
				D10
				D11
				D12
	A1	B4	C7	D2
	A2	B5	C8	D4
	A3	B6	C9	D5
			C10	D8
			C11	D9
7. Diseñar, planificar e avaliar procesos de ensino e aprendizaxe, relacionados coa EA.			C12	D13
			C13	
			C14	
			C15	
			C16	
			C17	
			C20	

Contidos

Tema	
Introdución ao Medio ambiente	- Concepto de medio ambiente - Recursos naturais e tipos - Impacto ambiental - Interacción Sistema ecolóxico-sistema económico. - A crise ambiental - Diferentes alternativas ante a problemática ambiental - Desenvolvemento sustentable. - Índices de medida da sostenibilidade
Problemas medio ambientais do mundo actual	- A auga un bien escaso.. - O deterioro do medio litoral e marino. - Contaminación atmosfera. - A perda dos nosos bosques. - Contaminación solo. - Desequilibrios norte-sur. - Consumo desmesurado. - Superpoblación - A biodiversidade en España: un gran tesoro - O problema enerxético. - Os residuos
Concepto e fundamentos da Educación Ambiental	- Perspectiva histórica da Educación Ambiental. - Concepto e fundamentos. - Modalidades da Educación Ambiental: formal, non formal e informal. - Obxectivos, características e dificultades da E.A.
Técnicas e Recursos para a Educación Ambiental	- Libros de texto e manuais. - Trípticos. - Xogos de simulación - Itinerarios didácticos. - Talleres. - Software. - Equipamentos para traballar a Educación Ambiental (Aulas de Natureza, granxas-escola, centros de interpretación).
Actividades e xogos para a Educación Ambiental	- Actividades prácticas relacionadas ca auga. - Actividades prácticas relacionadas co solo. - Actividades prácticas relacionadas ca enerxía. - Actividades prácticas relacionadas cos residuos.
Deseño e elaboración de programas de Educación ambiental.	- Estructura dun programa de Educación Ambiental - Planificación e deseño - Temporalización - Recollida de datos. - Adecuación o grupo receptor e a súa demanda. - Avaliación.
Introdución a avaliación de actividades, programas e recursos	- Tipos de Avaliación. - Revisión de diferentes programas de Educación Ambiental.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	23	10	33
Traballo tutelado	10	45	55
Presentación	1	0	1
Traballo tutelado	10	50	60
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Traballo tutelado	Elaboración individual e en pequeno grupo de varios documentos nos que se reflectan as características do traballo levado a cabo. Os alumnos/as deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Tutorías individuais: ao final da clase. Tutorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Tutorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Moovi: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,
Traballo tutelado	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de: Tutorías individuais: ao final da clase. Tutorías grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais. Tutorizacións vía correo electrónico: para atender a incertidume e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, exames, etc. Formación on-line coa plataforma Moovi: para o intercambio e/ou debate, consulta de dúbidas,

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	O/A estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias etc.	30				
Presentación	Exposición de traballos por parte do alumnado	10	A4 A5	B5	C5 C6 C7 C8 C9 C10	D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D13

Traballo tutelado	Documento elaborado polo estudante que recompila información sobre as experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante proceso de formación. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita.	30	A2	B3	C2	D3
			A3	B4	C3	D5
			A4	B5	C4	D6
			A5	B6	C5	D7
					C6	D12
					C7	D13
					C8	
					C10	
					C11	
					C12	
					C14	
					C16	
					C17	
					C19	
			A1	B1	C1	D2
			A2	B2	C2	D3
			A3	B3	C3	D4
			A4	B4	C4	D5
			A5	B5	C5	D6
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta.	30		B6	C6	D7
					C7	D8
					C8	D9
					C9	D10
					C10	D11
					C11	D12
					C12	D13
					C13	
					C14	
					C15	
					C16	
					C17	
					C18	
					C19	
					C20	

Outros comentarios sobre a Avaliación

CRITERIOS DE AVALIACIÓN E CUALIFICACIÓN

Valorarase a adquisición de competencias da materia mediante os seguintes procedementos e criterios de avaliación e cualificación: - Asimilación dos conceptos teórico-prácticos da materia.- Capacidade de utilizar os devanditos conceptos á hora de aplicalos en contextos específicos. - Dominio da linguaxe didáctico-científico, capacidade de argumentación e de razoamento lóxico, rigor e claridade argumentativa. - Claridade das exposicións, utilización dos recursos e elaboración do material didáctico axeitado. - Interese, iniciativa e participación do alumnado. - Capacidade de análise crítica de exemplificacións metodolóxicas, actividades e recursos propios da área. - Uso correcto da lingua, con especial atención á ortografía, sintaxe e redacción. - Uso axeitado das fontes de información e manexo correcto da bibliografía utilizada. Os traballos presentados deben ser orixinais e mostrar claridade expositiva, estruturación e sistematización, coherencia interna, orixinalidade e creatividade, capacidade de crítica e autocrítica, capacidade de análise e síntese, e corrección ortográfica.

A cualificación final da materia resultará da integración das distintas notas nas actividades realizadas. A porcentaxe que se lle asigna a cada parte será como mostra no apartado anterior.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

CONVOCATORIA DE XULLO

Aqueles estudantes que non superen algunhas das probas ou actividades suxeitas a avaliación poderán recuperalas na convocatoria de xullo. Segundo a normativa vixente, con independencia da súa asistencia ou non ás clases o alumnado gozará de condicións equivalentes de avaliación.

Para a data oficial de exames consultar a web da facultade <http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-ou/web/index.php> no espazo "docencia exames"

AVALIACION PARA O ALUMNADO NON PRESENCIAL

A) PLAN DE TRABAJO PARA ALUMNADO QUE NON ASISTE A CLASES TEÓRICAS (XOVES)

- Porcentaxe cualificación: 30% da nota final

Na plataforma MOOVI, Sección Documentos iranse colgando sucesivamente os materiais e presentacións teóricas sobre as que versará o exame.

B) PLAN DE TRABAJO PARA ALUMNADO QUE NON ASISTE A DINÁMICAS (MÉRCORES)

- Porcentaxe cualificación: 35% da nota final

Realización dos exercicios que se atopen na plataforma MOOVI que se indiquen. Terán que facerse de forma individual, aínda que estean explicitados para traballo en grupo na aula.

C) PLAN DE TRABAJO PARA ALUMNADO QUE NON ASISTE AO LABORATORIO (XOVES)

- Porcentaxe cualificación: 35% da nota final

Deseño dun programa de intervención en E.A. Tedes que programar dúas sesións de 4 horas cada unha sobre unha problemática ambiental e destinatarios que vós consideredes, focalizando no deseño de actividades a realizar.

IMPORTANTE: A superación da materia supón aprobar o exame e a entrega das tarefas anteriormente descritas.

*****

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Coa finalidade de favorecer a conciliación da vida laboral e a formación académica, os contidos, planificación, recursos metodolóxicos e sistema de avaliación adaptaranse para alumnado do curso ponte garantindo, en todo caso, a consecución das competencias e resultados de aprendizaxe establecidos neste documento. Abrirase un cartafol específico na plataforma Moovi na cal se informará das tarefas e probas de avaliación que guiarán o desenvolvemento desta materia para alumnado do curso ponte ou profesionais en exercicio.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Cascón, P. e L. Martínez Ten, **En busca de los objetivos del Milenio 4 : un cuento, juegos y actividades para lograr un medio ambiente sostenible y un mundo solidario**, Editorial Catarata, 2007

Flor Perez, J.I., **Hablemos de medio ambiente : para conocer cómo funciona nuestro entorno y poder actuar**, Editorial Pearson, 2006

Granados Sánchez, J., **Manual de medio ambiente y sostenibilidad**, Editorial Dykinson, 2010

Kramer, F., **Manual práctico de educación ambiental. Técnicas de simulación, juegos y otros métodos educativos**, Ediciones Catarata, 2002

Sánchez Sánchez-Cañete, Francisco Javier, **Juegos y actividades de cultura ambiental y cambio climático**, Ediciones Mágina, 2008

Bibliografía Complementaria

Amador, L. V. y Esteban, M, **Desde la educación social a la educación ambiental. Hacia una intervención educativa socioambiental.**, 2011

Aznar, P. y Ull, M. A., **La responsabilidad por un mundo sostenible. Propuesta educativas a padres y profesores.**, Desclée De Brouwer., 2013

Granados Sánchez, J., **Manual de medio ambiente y sostenibilidad**, Editorial Dykinson, 2010

Heras, P, **Educación ambiental y materiales didácticos. Una visión del estado de la cuestión.**, Area, M. y otros (Coords.), Materiales y recursos, 2010

Melendro, M., Murga, M.A., y Cano, A. (Coords.), **IDEAS: Iniciativas de Educación Ambiental para la Sostenibilidad.**, Uned, 2011

MMA Ministerio de Medio Ambiente, **Guía de recursos para la educación ambiental. Materiales y equipamientos.**, CENEAM, 2010

Murga-Menoyo, M. A., **Desarrollo sostenible. Problemáticas, agentes y estrategias.**, UNED/McGraw Hill, 2013

Novo, M., **El Desarrollo Sostenible. Su dimensión ambiental y educativa.**, Ed. Pearson, Prentice Hall., 2007

Unesco, **Cómo construir un programa de educación ambiental.**, Los libros de la catarata., 1995

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Educación de persoas adultas/O05G130V01401

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS)
